

NÂNG CAO HIỆU QUẢ LÀM VIỆC NHÓM CHO SINH VIÊN TRONG CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG

Nguyễn Trọng Nam
Trường Cao đẳng KT&CN tỉnh Hà Giang

Tóm tắt: Làm việc nhóm là một kỹ năng mềm quan trọng, góp phần nâng cao chất lượng học tập và phát triển năng lực nghề nghiệp cho sinh viên trong các trường cao đẳng. Tuy nhiên, trên thực tế, hiệu quả làm việc nhóm của sinh viên còn nhiều hạn chế do thiếu kỹ năng giao tiếp, phân công công việc chưa hợp lý, thiếu tinh thần trách nhiệm và phối hợp. Bài viết này tập trung phân tích thực trạng làm việc nhóm của sinh viên, từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả như: tổ chức đào tạo kỹ năng làm việc nhóm, ứng dụng công nghệ hỗ trợ quản lý nhóm, xây dựng môi trường học tập hợp tác, tăng cường vai trò hướng dẫn của giảng viên và đánh giá công bằng trong quá trình làm việc nhóm. Những giải pháp này không chỉ góp phần cải thiện kỹ năng mềm cho sinh viên mà còn đáp ứng yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao trong thời đại chuyển đổi số và hội nhập quốc tế.

Từ khóa: Làm việc nhóm, kỹ năng mềm, sinh viên cao đẳng, hiệu quả, giải pháp.

IMPROVING TEAMWORK EFFECTIVENESS FOR COLLEGE STUDENTS

Nguyen Trong Nam
Ha Giang College of Economics and Technology

Abstract: Teamwork is a vital soft skill that contributes to enhancing academic performance and developing professional competencies among college students. However, in practice, many students struggle with effective group collaboration due to inadequate communication skills, poor task allocation, lack of responsibility, and limited coordination. This article analyzes the current situation of student teamwork and proposes several solutions to improve its effectiveness. These include providing teamwork skills training, utilizing technology to support group management, fostering a collaborative learning environment, strengthening instructor guidance, and ensuring fair assessment during group work. These measures not only help students improve their soft skills but also align with the goal of training high-quality human resources in the era of digital transformation and global integration.

Keywords: Teamwork, soft skills, college students, effectiveness, solutions.

Nhận bài: 18/04/2025

Phản biện: 10/05/2025

Duyệt đăng: 13/05/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh giáo dục hiện đại, kỹ năng làm việc nhóm ngày càng trở thành một trong những năng lực thiết yếu đối với sinh viên. Đặc biệt, trong môi trường đào tạo tại các trường cao đẳng – nơi chú trọng đến việc gắn lý thuyết với thực hành và phát triển toàn diện năng lực nghề nghiệp – việc rèn luyện khả năng hợp tác, phối hợp và làm việc hiệu quả trong nhóm là yêu cầu cấp thiết. Làm việc nhóm không chỉ giúp sinh viên học hỏi lẫn nhau, phát huy thế mạnh cá nhân, mà còn tạo điều kiện để hình thành tư duy phản biện, kỹ năng giao tiếp, quản lý thời gian và giải quyết vấn đề. Tuy nhiên, thực tế cho thấy việc tổ chức và tham gia làm việc nhóm trong các trường cao đẳng vẫn còn gặp nhiều khó khăn. Nhiều sinh viên chưa có ý thức rõ ràng về vai trò và trách nhiệm khi làm việc nhóm; thiếu kỹ năng giao tiếp, phân công công việc không hợp lý; thậm chí còn xảy ra tình trạng “ỷ lại” hoặc thiếu gắn kết giữa các thành viên. Những hạn chế này ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng học tập và kết quả thực hành của sinh viên.

Xuất phát từ yêu cầu thực tiễn đó, bài viết đề xuất một số giải pháp thiết thực nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động nhóm, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo và đáp ứng yêu cầu của thị trường lao động trong thời kỳ hội nhập và chuyển đổi số.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm nhóm, làm việc nhóm

* Khái niệm nhóm

Theo từ điển Tiếng Việt, “nhóm là tập hợp những cá thể lại với nhau theo những nguyên tắc nhất định”

Theo từ điển Tâm lý học của Vũ Dũng, “Nhóm là cộng đồng có từ hai người trở lên, giữa các thành viên có chung lợi ích và mục đích, có sự tương tác và ảnh hưởng lẫn nhau trong quá trình hoạt động chung”

Như vậy, nhóm là tập hợp từ hai người trở lên, giữa họ có sự tương tác khác nhau trong quá trình thực hiện hoạt động chung, nhằm đạt được mục tiêu chung của nhóm.

* Khái niệm làm việc nhóm

Theo Từ điển Tâm lý học của Vũ Dũng, hoạt

động của một nhóm người có những đặc điểm sau :

- Cùng tham gia về phương diện không gian và thời gian của các thành viên tạo ra khả năng tiếp xúc cá nhân trực tiếp giữa họ với nhau, trong đó có sự trao đổi hành động, thông tin cũng như khả năng nhận thức lẫn nhau.

- Có mục tiêu chung, trong đó kết quả hoạt động được dự đoán trước phù hợp với lợi ích chung, góp phần thoả mãn những nhu cầu của mỗi thành viên.

Có thể khẳng định, làm việc nhóm là hoạt động ở đó có sự tương tác qua lại giữa các thành viên. Qua đó, các thành viên có cơ hội hợp tác, chia sẻ và hỗ trợ lẫn nhau nhằm đạt được mục tiêu chung của nhóm.

2.2. Tầm quan trọng của kỹ năng làm việc nhóm

2.2.1 Hiệu quả công việc cao

Làm việc nhóm mang lại hiệu quả công việc cao hơn khi làm việc cá nhân đồng thời công sức và thời gian cũng sẽ được tiết kiệm hơn. Bởi vì mỗi người sẽ có những điểm mạnh và góc nhìn riêng. Khi làm việc nhóm là tập hợp của nhiều người, vấn đề sẽ được nhìn nhận sâu sắc, khách quan và dưới nhiều góc độ hơn. Nhờ thế mà mọi người sẽ cảm thấy dễ dàng hơn trong việc đưa ra các giải pháp cho vấn đề đó. Do đó hiệu quả mà làm việc nhóm mang lại là rất lớn. Hơn nữa, khi công việc được phân chia cho nhiều người thì năng suất công việc sẽ được tăng lên đáng kể so với khi chỉ làm việc một mình.

2.2.2. Kiểm soát công việc tối ưu nhất

Trong mỗi nhóm thông thường sẽ đặt ra quy chế làm việc nhóm để buộc các thành viên phải có trách nhiệm, không lơ là, lảng tránh nhiệm vụ được giao. Vai trò và trách nhiệm của từng thành viên sẽ giúp nhóm dễ dàng kiểm soát công việc, quản lý một cách toàn diện công việc được giao. Đồng thời, sự quản lý của trưởng nhóm sẽ điều chỉnh hành vi của các thành viên theo quy chế làm việc nhóm đã được thống nhất. Vì vậy, quá trình làm việc sẽ được đồng bộ và có sự thống nhất, phối hợp giữa từng thành viên tạo thành vòng tròn liên kết giúp tối ưu công việc.

2.2.3. Thúc đẩy sự sáng tạo và đưa ra những quyết định đúng đắn

Làm việc nhóm giúp các thành viên vận dụng kiến thức, tư duy và đưa ra những ý tưởng sáng

tạo của bản thân. Đồng thời, những ý tưởng hay và thành công thường là kết quả của sự đóng góp, nhận xét và cho ý kiến từ nhiều người. Khi một ý tưởng mới được đưa ra, chắc chắn sẽ có nhiều vấn đề mà người nghĩ ra nó chưa hình dung đến. Đó là lúc các thành viên trong nhóm đưa ra góc nhìn và quan điểm của mình nhằm hoàn thiện ý tưởng một cách toàn diện. Nhờ những ý kiến đóng góp đó, mà cả nhóm có thể loại bỏ những ý tưởng chưa tốt để đưa ra các quyết định đúng đắn nhất cho công việc chung của nhóm.

2.2.4. Nâng cao kỹ năng giao tiếp

Khi làm việc nhóm điều không thể thiếu là sự giao tiếp giữa các thành viên. Những buổi họp nhóm được tổ chức là lúc tăng cường khả năng trao đổi, thảo luận, tương tác qua lại giữa các thành viên, giúp mỗi thành viên dám đưa ra ý kiến trước tập thể, biết cách bảo vệ quan điểm của mình, rèn luyện được bản lĩnh và sự tự tin trong một tập thể nhóm. Thông qua đó giúp cho mỗi thành viên trong nhóm nâng cao kỹ năng giao tiếp của bản thân.

2.2.5. Rèn luyện tính kỷ luật

Trong một nhóm thường sẽ có những nội quy chung của nhóm, do đó khi làm việc nhóm các thành viên sẽ phải tuân thủ các quy định chung. Khi mỗi thành viên nghiêm túc thực hiện các quy định chung cũng như hoàn thành đúng yêu cầu, tiến độ mà cả nhóm đã đặt ra từ đó có thể rèn luyện cho các thành viên tính kỷ luật, thái độ làm việc chuyên nghiệp.

2.3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả làm việc nhóm cho sinh viên trong các trường cao đẳng

2.3.1. Đối với sinh viên

- Hiểu rõ mục tiêu mà cả nhóm hướng tới và cần có các quy định chung khi làm việc nhóm. Đồng thời, nhóm cần lên kế hoạch, phân công công việc cụ thể, rõ ràng, công bằng, hợp lý giữa các thành viên trong nhóm. Nhóm trưởng có thể động viên, khích lệ, khen ngợi kịp thời khi thành viên nào của nhóm có sáng kiến hay hoặc tích cực tham gia đóng góp ý kiến chung cho nhóm. Bên cạnh đó, nhóm trưởng và các thành viên tích cực trong nhóm cũng cần đóng góp ý kiến thẳng thắn với những thành viên thiếu tích cực khi làm việc nhóm. Đưa ra các biện pháp buộc những thành

viên không tích cực phải tập trung làm việc hơn, chẳng hạn: thông báo nhắc nhở nhiệm vụ và tiến trình làm việc, loại ra khỏi nhóm nếu đã đóng góp ý kiến mà không thay đổi hoặc báo cáo giảng viên.

- Nên xoay vòng các vị trí đảm nhiệm trong nhóm để rèn luyện kỹ năng, tạo cơ hội để các thành viên thể hiện bản thân. Chẳng hạn với vị trí nhóm trưởng thì thông thường sinh viên có xu hướng chọn người học giỏi nhất, nói năng mạch lạc nhất trong nhóm. Tuy nhiên, nên để mọi thành viên trong nhóm đều được tập làm lãnh đạo, điều khiển và quản lý nhóm. Điều này sẽ nâng cao được tính chịu trách nhiệm cá nhân, tinh thần tích cực trong công việc. Việc xoay vòng thường xuyên nhóm trưởng chắc chắn sẽ cải thiện đáng kể bề mặt học lực chung của nhóm. Trong thực tế có những trường hợp khi vị trí nhóm trưởng được giao cho một thành viên không tích cực, họ sẽ trở thành người tích cực để khẳng định mình.

- Thể hiện sự tôn trọng lẫn nhau khi các thành viên trình bày quan điểm, ý kiến. Mỗi thành viên phải lắng nghe và tích cực tham gia xây dựng ý kiến, thảo luận và trao đổi với nhau dựa trên tinh thần xây dựng tập thể. Khi có sự tương tác qua lại thì mỗi thành viên sẽ cảm thấy được tôn trọng, tạo được không khí làm việc tích cực trên tinh thần thiện chí. Đồng thời, mỗi thành viên trong nhóm cũng phải chủ động trong việc đưa ra ý kiến của bản thân, lắng nghe ý kiến đóng góp và bảo vệ quan điểm của mình nhưng không bảo thủ. Trong trường hợp này mỗi thành viên không chỉ rèn luyện được kỹ năng thuyết phục mà còn biết cách thể hiện quan điểm của bản thân trước đám đông.

- Tích cực, tự giác tham gia các hoạt động đội nhóm, câu lạc bộ học tập, văn nghệ, thể dục thể thao ở lớp, ở khoa và trong nhà trường; các hoạt động tập thể, hoạt động xã hội để trải nghiệm và rèn luyện kỹ năng mềm đặc biệt là kỹ năng làm việc theo nhóm.

2.3.2. Đối với giảng viên

- Tăng cường sử dụng phương pháp thảo luận nhóm khi giảng dạy trên lớp và ngoài giờ lên lớp nhằm nâng cao nhận thức về nhóm, giáo dục kỹ năng làm việc nhóm cho sinh viên. Bên cạnh đó, để giúp sinh viên năm thứ nhất có thể làm việc nhóm tốt, các giảng viên cần phân tích tầm quan trọng của kỹ năng làm việc nhóm đối với sinh viên

và hướng dẫn sinh viên cách thức tiến hành làm việc nhóm một cách khoa học để đạt hiệu quả cao.

- Cần có phương pháp và cách thức chia nhóm phù hợp. Giảng viên cần phải xem xét kỹ mục đích của môn học và quy mô lớp học để quyết định phân nhóm theo hình thức nào, số lượng thành viên trong mỗi nhóm là bao nhiêu để giảng viên có đủ thời gian cho ý kiến phản hồi kịp thời đối với các đề tài làm theo nhóm.

- Cần nắm rõ bảng phân công nhiệm vụ đối với từng thành viên trong nhóm. Từ đó, giảng viên có thể kiểm tra và đánh giá hiệu quả của từng thành viên trong nhóm một cách rõ ràng, chính xác và công khai nhằm tạo động lực để tất cả các thành viên trong nhóm đều phải thực hiện nhiệm vụ đã được phân công. Đồng thời, giảng viên cũng cần thường xuyên quan tâm đến việc rèn luyện các kỹ năng hoạt động nhóm của sinh viên.

- Bên cạnh đó, các giảng viên cần sâu sát, theo dõi khi các nhóm thảo luận hay seminar trên lớp và nghiêm khắc hơn trong việc nhận xét, đánh giá kết quả làm việc nhóm của sinh viên năm thứ nhất để tạo lập và hình thành thói quen, ý thức tự giác, tích cực làm việc theo nhóm.

- Xây dựng các đề tài, bài tập nhóm một cách phong phú và đa dạng. Đồng thời các đề tài, bài nhóm phải bảo đảm độ khó nhất định để thúc đẩy khả năng thảo luận, làm việc nhóm của sinh viên.

- Khuyến khích và tạo môi trường thuận lợi để sinh viên tham gia thực hiện các đề tài nghiên cứu khoa học theo hình thức nhóm.

2.3.3. Đối với nhà trường

Để nâng cao hiệu quả làm việc nhóm cho sinh viên, các trường cao đẳng cần triển khai đồng bộ nhiều giải pháp. Trước hết, cần tích hợp nội dung rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm vào chương trình đào tạo và tổ chức các khóa bồi dưỡng kỹ năng mềm cho sinh viên. Đồng thời, nhà trường nên khuyến khích giảng viên đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng học tập hợp tác, học theo dự án, tăng cường các hoạt động nhóm trong lớp học. Bên cạnh đó, việc ứng dụng các công cụ công nghệ hỗ trợ làm việc nhóm như Google Workspace, Microsoft Teams cũng cần được đẩy mạnh. Nhà trường cần xây dựng cơ chế đánh giá công bằng, khách quan dựa trên mức độ đóng góp của từng thành viên, đồng thời tạo dựng môi

trường học tập cởi mở, khuyến khích sinh viên tham gia các hoạt động nhóm trong và ngoài lớp học. Những giải pháp này sẽ góp phần quan trọng vào việc hình thành và phát triển kỹ năng làm việc nhóm – một trong những năng lực thiết yếu của sinh viên trong thời đại hiện nay.

III. KẾT LUẬN

Kỹ năng làm việc nhóm là hết sức quan trọng không chỉ trong học tập mà còn là đòi hỏi của hầu hết các doanh nghiệp khi tuyển dụng nhân sự. Do đó, để nâng cao hiệu quả làm việc nhóm

cho sinh viên thì cần có sự chung tay, góp sức của nhà trường và đội ngũ giảng viên nhằm tạo môi trường thuận lợi để sinh viên rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm và đạt hiệu quả cao nhất. Đồng thời sinh viên cũng cần nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của kỹ năng làm việc nhóm và thường xuyên rèn luyện kỹ năng này trong thời kỳ đại học sẽ giúp sinh viên phát huy được năng lực bản thân, biết cách hợp tác, phối hợp tốt với người khác để thành công hơn sau khi tốt nghiệp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Thanh Bình (2007), *Giáo trình giáo dục kỹ năng sống*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
2. Vũ Dũng (Chủ biên) (2008), *Từ điển tâm lý học*, NXB Từ điển Bách khoa, Hà Nội.
3. Nguyễn Thị Oanh (2007), *Làm việc theo nhóm*, NXB Trẻ.
4. Nguyễn Như Ý (1999), *Đại từ điển Tiếng Việt*, NXB Văn hóa Thông tin, Hà Nội.